

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 26. aprila 2022. godina
Br.ref.:RK 1984/22

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI97/21

Podnosilac

Robert Musa

**Ocena ustavnosti odgovora [07/I-01SAP-R//03/021]
Generalne direkcije Policije od 25. januara 2021. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Robert Musa iz opštine Priština (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Muhamet Mujaj.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odgovor [07/l-01SAP-R//03/021] Generalne direkcije Policije od 25. januara 2021. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog odgovora Generalne direkcije Policije, kojim su mu, prema navodu podnosioca zahteva, povređena osnovna prava i slobode zagarantovane članom 3. [Jednakost pred zakonom], 19. [Sprovođenje međunarodnog prava], 21. [Opšta načela], 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo], 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije], 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavu 4, člana 21. [Opšta načela] i stavu 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 20. maja 2021. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 4. juna 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Selvetu Gërxfhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednica je imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Bajram Ljatifi (predsedavajući), Radomir Laban i Remzije Istrefi-Peci.
7. Dana 25. maja 2021. godine, na osnovu tačke 1.1 stava 1 člana 9. (Prevremeni istek mandata) Zakona i pravila 7 (Ostavka na dužnost sudije) Poslovnika, sudija Bekim Sejdiu je podneo ostavku na mesto sudije u Ustavnom sudu.
8. Dana 11. juna 2021. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i tražio da popuni zvanični formular zahteva i jasno naglasi konkretni akt javnog organa koji osporava.
9. Dana 26. juna 2021. godine, na osnovu stava (4) pravila 12 Poslovnika i odluke Suda KK-SP 71-2/21 od 17. maja 2021. godine, sudija Gresa Caka-Nimani je preuzela funkciju predsednice Suda, dok je na osnovu tačke 1.1 stava 1 člana 8. (Istek mandata sudije) Zakona, predsednici Arti Rama-Hajrizi istekao mandat predsednice i sudije Ustavnog suda.

10. Dana 7. jula 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo obaveštenje Sudu, koje nije ispunilo zahtev iz dopisa od 11. juna 2021. godine.
11. Dana 15. oktobra 2021. godine, Sud je ponovo tražio od podnosioca zahteva da podnese zvanični formular zahteva i jasno naglasi konkretni akt koji osporava.
12. Dana 29. oktobra 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo zvanični formular zahteva i naglasio je konkretni akt koji osporava.
13. Dana 21. decembra 2021. godine, Sud je obavestio Policiju Kosova o registraciji zahteva i dostavio im kopiju zahteva.
14. Dana 31. marta 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

15. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva bio zaposlen kao policijski službenik u Policiji Kosova (u daljem tekstu: poslodavac).
16. Dana 13. septembra 2013. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev za neplaćeno odsustvo u trajanju od 6 meseci iz ličnih razloga, ali njegov zahtev nije odobren od strane poslodavca.
17. Dana 27. septembra 2013. godine, podnosilac zahteva je dobrovoljno podneo ostavku na funkciju koju je obavljao da bi napustio zemlju. Podnosilac zahteva je u pismu ostavke istakao: *„Zbog postupaka koji zahtevaju vreme i dosta dokumenata za neplaćeno odsustvo i nemogućnosti kompletiranja dokumenata zbog ograničenog vremena koje mi je na raspolaganju, dužan sam da dobrovoljno podnesem ostavku iz PK-a”*.
18. Dana 15. avgusta 2014. godine, podnosilac zahteva je nakon povratka na Kosovo podneo zahtev Policiji Kosova za ponovno zapošljavanje.
19. Dana 28. oktobra 2014. godine, Generalna direkcija Policije je, putem odgovora [07/l-01R/376/2014], odbila zahtev podnosioca, uz obrazloženje da je izveštaj o istrazi prošlosti bio negativan za podnosioca zahteva i kao rezultat toga nije preporučen za ponovno zapošljavanje u Policiji Kosova.
20. Dana 12. novembra 2014. godine, podnosilac zahteva je ponovo podneo zahtev Policiji Kosova za ponovno zapošljavanje.
21. Dana 11. februara 2015. godine, Generalna direkcija Policije je, putem odgovora [07/l-01R/019/2015], odbila zahtev podnosioca, uz obrazloženje da ga Direkcija za profesionalne standarde nije preporučila za ponovno zapošljavanje.
22. Dana 15. januara 2021. godine, podnosilac zahteva je ponovo podneo zahtev za ponovno zapošljavanje Direkciji za kadrove i generalnom direktoru Policije.

23. Dana 25. januara 2021. godine, Generalna direkcija Policije je, putem odgovora [07/1-01SAP-R/03/021], odbila zahtev podnosioca.
24. Dana 29. januara 2021. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Instituciji Ombudsmanu u vezi sa postupcima ponovnog zapošljavanja u Policiji Kosova.

Navodi podnosioca zahteva

25. Podnosilac zahteva navodi da je osporeni odgovor donet uz povredu osnovnih prava i sloboda koja su propisana članom 3. [Jednakost pred zakonom], 19. [Sprovođenje međunarodnog prava], 21. [Opšta načela], 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo], 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije], 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava.
26. S tim u vezi, podnosilac zahteva navodi da obaveza da podnese ostavku kao rezultat neodobravanja zahteva za odsustvo predstavlja povredu prava na rad i obavljanje profesije od strane Policije Kosova.
27. Što se tiče njegovog zahteva za ponovno zapošljavanje na svom ranijem radnom mestu, 07/2012, podnosilac zahteva ističe: „Član 9007/202 Administrativnog uputstva o zapošljavanju u Policiji Kosova, kao uslov za ponovno zapošljavanje, predvideo je rok od dve godine. Supruzi tužioca je priznato pravo na ponovno zapošljavanje, dok je tužiocu odbijeno, uz obrazloženje: „Na osnovu Administrativnog uputstva 06/2012 o prekršajima, merama i disciplinskom postupku u Policiji Kosova, član 38, Ostavka u toku istražnog postupka i okončanje istražnog postupka, ako on/ona podnese ostavku i ako je pod istragom zbog ozbiljnog prekršaja ne može biti ponovo zaposlen', „Stoga, na osnovu nalaza i na osnovu Administrativnog uputstva 06/2012 o prekršajima, merama i disciplinskom postupku u Policiji Kosova, član 8, stav 4, i na osnovu Administrativnog uputstva 07/2012 o radnim odnosima u Policiji Kosova, član 89, tačka 3, vaš zahtev se kao takav odbija”.
28. Što se tiče navodnih povreda člana 32. Ustava, podnosilac zahteva ističe: „U slučaju Roberta Musea koji je uputio najmanje četiri dopisa instituciji Policije Kosova da se vrati na svoje radno mesto kao što se vratila njegova supruga, ni u jednom od upravnih akata koje je izdala Policija se ne nalazi uputstvo za pravno sredstvo protiv takvih upravnih akata donetih u formi odgovora. Pošto Robert nije od onih koji detaljno poznaju zakone, on je i prošli put tražio od institucije da preciziraju gde može da se žali protiv takve odluke ako mu nije dozvoljeno da se vrati na radno mesto. Ni poslednji akt ne sadrži pravnu pouku za pravna sredstva”.
29. S tim u vezi, podnosilac zahteva navodi: „Povredili su član 32. Ustava, zato što nisu uputili stranu gde da se obrati, da li da se obrati instituciji Policije Kosova, drugim upravnim vladinim organima ili pred kojim konkretnim sudom da koristi pravno sredstvo”.

30. Podnosilac zahteva na kraju traži od Suda sledeće: „*Da proglasi zahtev prihvatljivim, pošto bi se za zahteve za neplaćeno odsustvo koji su zakonom dozvoljeni, a koji nije odobren od strane višeg rukovodstva, država morala urgentno pobrinuti; da proglasi da su povređeni članovi 3 i 24 o jednakosti pred zakonom; da proglasi nevažećim stav 2 člana 38 AU br. 06/2012, zato što smatramo da je ovaj stav u suprotnosti sa i krši član 31. Pravo na pravično i nepristrasno suđenje; da proglasi da su rešenja i odgovori PK-a, uključujući i poslednje rešenje od 26.01.2021. godine, u suprotnosti sa članom 32. Pravo na pravno sredstvo; da utvrdi da je u slučaju zahteva za neplaćeno odsustvo i zahteva za ponovno zapošljavanje povređen član 49. Pravo na rad i obavljanje profesije*”.

Prihvatljivost zahteva

31. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.
32. Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. Ustava, koji propisuju:

“(1) Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

(7) Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

33. Sud se takođe poziva na uslove prihvatljivosti, kao što su propisani Zakonom. S tim u vezi, Sud se prvo poziva na član 47. [Individualni zahtevi] Zakona, koji propisuje:

Član 47 [Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

34. Sud se takođe poziva na pravilo 39 (1) (b) Poslovnika, koje propisuje:

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(b) ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke”.

35. Sud prvo primećuje da je podnosilac zahteva podneo zahtev za ponovno zapošljavanje Policiji Kosova, ali je poslednje navedena u osporenom odgovoru odbila zahtev podnosioca, uz obrazloženje da je njegov izveštaj o istrazi prošlosti bio negativan za podnosioca zahteva i kao rezultat toga nije preporučen za ponovno zapošljavanje u Policiji Kosova.
36. Sud primećuje da je u slučaju podnosioca zahteva poslednji akt koji osporava pred Sudom odgovor [07/I-01SAP-R//03/021] Generalne direkcije Policije od 25. januara 2021. godine, za koji podnosilac zahteva nije dokazao da je iscrpeo pravna sredstva kako bi isti unapred osporio u drugim sudskim postupcima.
37. S tim u vezi, Sud podseća da pravilo o iscrpljivanju pravnih sredstava, prema članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona i pravilu 39 (1) (b) Poslovnika, obavezuje fizička i pravna lica koja žele da podnesu svoj slučaj Ustavnom sudu da prvo iscrpe delotvorna pravna sredstva koja su na raspolaganju protiv osporene presude ili odluke.
38. Na ovaj način se daje mogućnost upravnim organima i redovnim sudovima da spreče i isprave eventualne ustavne povrede preko redovnih upravnih i sudskih postupaka, pre nego što slučaj dođe pred Ustavni sud. Ovo pravilo se zasniva na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva za sprečavanje, odnosno ispravljanje, povreda ustavnih prava. Ovo je važan aspekt supsidijarnog karaktera mehanizma ustavne pravde (vidi, između ostalog, slučajeve Suda: KI67/19, podnositeljka zahteva: *Hajrije Rina Zhitija Ajeti*, rešenje o neprihvatljivosti od 30. septembra 2019. godine, stav 34; KI09/19, podnosilac zahteva: *Leutrim Hajdari*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. marta 2020. godine, stav 36; KI30/17, podnosilac zahteva: *Muharrem Nuredini*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. avgusta 2017. godine, stav 35; i KI94/14, podnosilac zahteva: *Sadat Ademi*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. decembra 2014. godine, stav 24).
39. S tim u vezi, Sud ističe dosledan stav da zaštita ustavnih prava od strane Ustavnog suda ima supsidijarni karakter u odnosu na redovni pravosudni sistem (vidi, slučaj Ustavnog suda br. KI15/16, podnosilac zahteva: *Ramadan Muja*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. marta 2016. godine, stav 42).
40. U tom smislu, Sud ističe da u skladu sa članom 113.7 Ustava, podnosilac zahteva treba da bude u mogućnosti da iscrpi pravna sredstva koja su dostupna i dovoljna da isprave navodne ustavne povrede. Postojanje dotičnih pravnih sredstava mora biti sasvim izvesno ne samo u teoriji već i u praksi, a ako to nije slučaj, onda će ovim pravnim sredstvima nedostajati neophodna dostupnost i delotvornost. Ovo je takođe u skladu sa sudskom praksom ESLJP-a u vezi sa obavezom podnosioca zahteva da iscrpe pravna sredstva (vidi, između ostalog, *Vernillo protiv Francuske*, stav 27, presuda ESLJP-a od 20. februara 1991. godine i *Dalia protiv Francuske*, stav 38, presuda ESLJP-a od 19. februara 1998. godine).
41. Shodno tome, Sud mora da razmotri da li su pravna sredstva iscrpljena i, ako nisu, da li je podnosilac zahteva imao delotvorno pravno sredstvo dostupno u

teoriji i praksi. Stoga, Sud mora da obezbedi da je pravno sredstvo bilo dostupno i pružilo razumnu mogućnost da ispravi eventualne ustavne povrede koje podnosilac zahteva navodi pred Ustavnim sudom (vidi, takođe, gore navedeni slučaj Suda br. KI41/20, podnosilac zahteva: *Shaqir Krasniqi*, stav 23, i vidi, između ostalog, *Civet protiv Francuske*, stavovi 42-44 presude ESLJP-a od 28. septembra 1999. godine).

42. Međutim, u slučajevima kada je pravno sredstvo propisano zakonom, na podnosiocu zahteva je da dokaže da je pravno sredstvo propisano zakonom bilo iscrpljeno ili je iz nekog razloga bilo nedostupno i neefikasno u konkretnim okolnostima slučaja, ili da su postojale posebne okolnosti zbog kojih se podnosilac zahteva oslobađa od zahteva da iscrpi pravna sredstva.
43. U ovom slučaju, Sud ističe da podnosilac zahteva nije argumentovao da pravno sredstvo nije bilo nedostupno i efikasno u njegovom slučaju.
44. Shodno tome, Sud zaključuje da zahtev podnosioca treba da se proglasi neprihvatljivim, zato što podnosilac zahteva nije iscrpeo pravna sredstva u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilom 39 (1) (b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilom 39 (1) (b) Poslovnika, dana 31. marta 2022. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

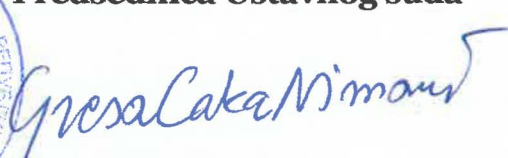
Sudija izvestilac

Selvete Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani